

Garnisonsparken Farum

Sortsværtning i boliger

Årsager til sortsværtning

Sortsværtning kan skyldes afsætning af sod, støv, tobaksrøg og fedt fra rumluften på vægge, lofter og inventar.

Partiklerne kan stamme såvel fra boligens brug som fra dens omgivelser.

Det kan f. eks. være sod fra levende lys og olielamper, tobaksrygning, husstøv, mikroorganismer, pollen, fedt og vanddamp fra madlavning.

Partiklerne holder sig svævende i luften i meget lang tid, de følger rumluftens bevægelser og afsættes fortrinsvis hvor overfladetemperaturen er lavest.

For at stoppe eller reducere sortsværtningen kræves i visse tilfælde, at beboerne ændrer adfærd.

Utilstrækkeligt luftskifte

I ethvert beboelsesrum, såvel som i boligenheden totalt, skal der minimum være et samlet luftskifte på mindst 0,5 gang i timen, eller med andre ord skal luften udskiftes helt mindst hver 2. time!

I boliger med et utilstrækkeligt luftskifte vil partiklerne forblive i rumluften i meget lang tid, og sortsværtningen vil derfor blive forøget.

Derimod kan ventilation og dermed fjernelsen af partikler fremmes ved jævnligt at åbne vinduer og døre. Denne kraftige udluftning skal være kortvarig for at undgå for stor afkøling af inventar og bygningsoverflader, og den skal helst foregå fra facade til facade (gennemtræk)

Brug af levende lys og olielamper

Uanset om flammen er korrekt justeret vil den altid producere en vis mængde sod.

Mængden af sod forøges betydeligt hvis f. eks. vægen på en dårlig kvalitet lys bliver for lang.

Helt galt kan det gå med olielamper hvor vægen ikke er korrekt justeret. Der kan i grelle tilfælde ligefrem dale synligt sod ned.

Anbring ikke fyrfadsllys i meget dybe stager, da det forøger mængden af sod.

Madlavning

Sortsværtning fra madlavning kan mindskes eller undgås ved ventilation af køkkenet.

Det vil sige ved fjernelse af mados og vanddamp gennem emhætte og indtag af frisk luft gennem et åbent vindue.

Lad emhætten køre et passende tidsrum efter madlavningen.

Kildemateriale

Erfaringsblade for byggeri og anlæg.

BYG-ERFABLAD nr.99 06 21 Sfb (49) af 21. juni. 1999.

Udgivet af fonden BYG-ERFA, Lautrupvang 1 B. 2750 Ballerup Tlf. 44 89 06 40

www.byg-erfa.dk

Undgå fugtskader - luk vinduet op!

■ Luften i en lejlighed kan hurtigt blive for fugtig som følge af fx madlavning, vask, badning og vanding af potteplanter. Den fugtige luft kan være årsag til fugtskader (mugpletter) og til sundhedsskadelige påvirkninger (husstøvmider).

■ Mange tror, at en lejlighed »ventilerer sig selv«, men det er sjældent tilfældet. Beboerne må derfor selv sørge for, at der udluftes tilstrækkeligt til at fjerne den fugt, der opstår i lejligheden.

■ I nyere ejendomme findes normalt et mekanisk ventilationsanlæg, som fjerner luften fra køkken og bad gennem udsugningsventiler i eller nær loftet. Disse skal være åbne og holdes rene for at virke effektivt. Ofte findes også udeluftventiler i eller nær ved vinduerne. Herfra kommer den luft, som senere suges ud gennem køkken og bad. Disse ventiler bør altid holdes åbne.

■ I ældre ejendomme med »trækruder« – små ventilationsruder – kan det være nødvendigt altid at have dem på klem for at få nok friskluft.

■ HUSK: LUFT SÅ MEGET UD, AT DER IKKE KOMMER DUG PÅ RUDERNE.

■ Selv om der skal spares på varmen, må spareiveren ikke føre til fugtig rumluft og dårlig luftkvalitet. Heldigvis koster opvarmning af rimelige mængder friskluft ikke de store penge.

■ Der opstår færrest fugtproblemer, hvis alle rum holdes nogenlunde ensartet opvarmede.

■ I nyopførte lejligheder kan der forekomme byggefugt. Udluft derfor særligt meget i det første års tid efter indflytning i en ny lejlighed.

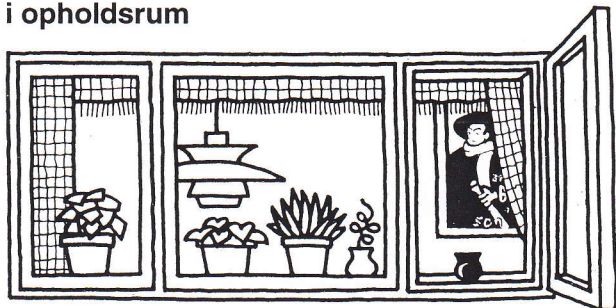
■ Vinduesudskiftning eller anbringelse af tætningslister på døre eller vinduer kan gøre en lejlighed så tæt, at der er behov for flere udluftninger end før.

■ Især hvor der ryges, er det en god idé altid at holde udeluftventiler åbne eller at lade »trækruder« stå på klem.

■ Kontakt i øvrigt straks vicevært eller inspektør, hvis der opstår fugtproblemer. Fejl er lettest at afhjælpes, hvis der gribes ind med det samme.

■ HUSK: ET GODT INDEKLIMA FORUDSÆTTER GOD VENTILATION.

i opholdsrum

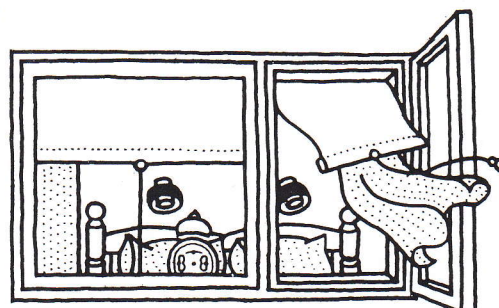
■ Luft ud et par gange om dagen eller benyt udeluftventiler, hvis sådanne findes.

■ Hvis ruderne begynder at dugge, så sørg for mere udluftning.

■ Luk ikke helt for varmen i rum, som ikke benyttes.

■ Anbring ikke skabe eller større møbler helt tæt op mod en ydervæg – rumluften skal kunne cirkulere bagom, ellers kan der komme mugpletter på væggen.

i soverum

■ Luft ud og sørg for, at sengetøjet bliver luftet hver morgen.

■ Vend madrasserne af og til.

■ Lad ikke soverum være helt uopvarmede.

■ Hvis ruderne dugger, så sørg for bedre udluftning til det fri eller eventuelt til boligens andre rum.

i køkken

■ Tilstop eller luk aldrig aftræksåbning eller udsugningsventil.

■ Luk helt op for udsugningsventil eller lad køkkenventilator eller emhætte køre for fuld kraft under madlavning.

■ Læg låg på gryder under madlavning, så kommer der ikke så megen fugtighed ud i køkkenet.

■ Luft godt ud under og efter madlavning.

i baderum

■ Tilstop eller luk aldrig aftræksåbning eller udsugningsventil.

■ Undgå så vidt muligt tøjvask og især tøjtørring i lejligheden – men kan det ikke undgås, så benyt baderummet og sørg for god udluftning.

■ Luft godt ud efter badning.

■ Afkast af varm og fugtig luft fra tørretumbleren bør føres direkte til det fri.